

ZESPÓŁ 0 - AKTYWA TRWAŁE

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, aktywa trwałe w jednostkach prowadzących zarówno działalność statutową, pożytku publicznego jak i gospodarczą obejmują:

- 1) środki trwałe,
- 2) wartości niematerialne i prawne,
- 3) długoterminowe aktywa finansowe (inwestycje),
- 4) środki trwałe w budowie

oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe a także należności długoterminowe i związane z aktywami trwałymi.

Do ewidencji księgowej aktywów trwałych przeznaczone są w danej Jednostce ZHP, zgodnie z ustaleniami niniejszego zakładowego planu kont, następujące konta księgi głównej:

- konto 010 - „Środki trwałe”,
- konto 020 - „Wartości niematerialne i prawne”,
- konto 030 - „Długoterminowe aktywa finansowe”,
- konto 040 - „Inwestycje w nieruchomości i prawa”,
- konto 070 - „Odpisy umorzeniowe i aktualizacyjne środków trwałych”,
- konto 075 - „Odpisy umorzeniowe i aktualizacyjne wartości niematerialnych i prawnych”,
- konto 078 - „Odpisy aktualizacyjne inwestycji w nieruchomości i prawa”,
- konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe”,
- konto 080 - „Środki trwałe w budowie”

Konta ugrupowane w zespole 0 - „Aktywa trwałe” służą do ewidencji księgowej wartości początkowej i dokonywanych od niej odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) lub aktualizacyjnych odnoszących się do wyodrębnionych grup składników aktywów trwałych a także przychodów i rozchodów oraz wynikających z nich stanów tych aktywów.

KONTO 010 - „ŚRODKI TRWAŁE”

Konto 010 - „Środki trwałe” służy do ewidencji księgowej składników aktywów zaliczanych do środków trwałych danej Jednostki ZHP stanowiących, zgodnie z postanowieniami ustawy o rachunkowości:

- 1) nieruchomości (w tym grunty własne jak i prawa ich wieczystego użytkowania),
- 2) budynki, budowle i lokale stanowiące odrębną własność,
- 3) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i (lub) użytkowego,
- 4) ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- 5) maszyny i urządzenia,
- 6) środki transportu,
- 7) inne przedmioty oraz

8) inwentarz żywy,

spełniających równocześnie dwa następujące warunki:

- kompletnych i zdatnych do użytkowania w momencie przyjęcia ich do użytkowania,
- przeznaczonych na własne potrzeby (dla działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego oraz gospodarczej: produkcyjnej, usługowej i handlowej) o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż jeden rok.

Konto 010 służy ponadto do ewidencji księgowej:

- 1) nieruchomości niesłużących uzyskaniu z nich przychodów lub innych korzyści (niemających charakteru lokat np. gruntów nabytych w celu ich odsprzedaży traktowanych jako towary),

- 2) środków trwałych przyjętych do użytkowania wg umowy leasingu finansowego (spełniających ustalenia art. 3, ust. 4 ustawy),
- 3) środków trwałych przewłaszczonych na rzecz pożyczkodawcy, lecz w dalszym ciągu użytkowanych nieodpłatnie przez daną Jednostkę ZHP,
- 4) muzealiów.

Niskowartościowe składniki aktywów trwałych spełniające wyżej wymienione dwa warunki kwalifikujące je do środków trwałych o wartości początkowej pojedynczego przedmiotu (obiektu) nie przekraczającej, 10.000 zł mogą być, zgodnie z zasadą istotności i znaczących wartości, rozliczane zgodnie z metodami wyceny stanowiącymi załącznik nr 1 do polityki rachunkowości.

Po stronie Dt konta 010 - „Środki trwałe” ujmuje się przychody i zwiększenia wartości początkowej środków trwałych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Przyjęcie do użytkowania środków trwałych lub ich ulepszeń ze środków trwałych w budowie	080
2. Przyjęcie do użytkowania środków trwałych z zakupów krajowych niewymagających montażu lub ich wyposażenia; przy zakupach z importu wystąpi dodatkowy zapis związany z ujęciem cła, VAT nie podlegającego odliczeniu i opłat manipulacyjnych po stronie Ct na koncie 225	100, 130, 131, 135, 136, 140, 145, 247, 248
3. Otrzymanie środków trwałych w formie darowizny (w tym od jednostki ZHP z odrębną osobowością prawną) dla działalności:	845 (760)
a) statutowej	845 (760)
b) statutowej pożytku publicznego	845 (760)
c) gospodarczej	
4. Przyjęcie do użytkowania środków trwałych wg umowy leasingu finansowego	247, 248
5. Przewłaszczenie środków trwałych na rzecz pożyczkodawcy, użytkowanych nieodpłatnie i nadal umarzanych (amortyzowanych) przez daną Jednostkę ZHP	242, 243
6. Ujęcie kosztów finansowych obsługi zobowiązań, w tym z tytułu różnic kursowych, powstałych w związku z zakupem lub wytworzeniem środka trwałego, pomniejszonych o analogiczne przychody - z okresu do dnia przyjęcia składnika aktywów do użytkowania	130, 131, 135, 136, 140, 145, 247, 248
7. Ujęcie ujawnionej nadwyżki środka trwałego i przyjęcie go do użytkowania; księgowanie równoległe: Dt konto 241, Ct konto 845 (760)	241
8. Zwiększenie wartości początkowej środka trwałego wskutek aktualizacji jego wyceny	802
9. Przyjęcie przez Jednostkę organizacyjną działającą wewnątrz osoby prawnej ^{*)} na podstawie dowodu MT środków trwałych w tym gruntów własnych:	
a) działalności statutowej	800
b) działalności gospodarczej	801

^{*)} np. Hufiec danej Chorągwi

10. Ujęcie w ewidencji księgowej ujawnienia:	
a) gruntu własnego np. przez zasiedzenie	760
b) na zasadzie błędu podstawowego	820
c) prawa wieczystego użytkowania gruntów	845
11. Przyjęcie praw wieczystego użytkowania gruntów od innej jednostki organizacyjnej - osoby prawnej	845
12. Przyjęcie do użytkowania zakupionych dzieł sztuki i eksponatów muzealnych, zakupionych Archiwum Mechanicznego, Zbiorów Biblioteki, Zbiorów Ikonografii	080, 201, 248
13. Dary dzieł sztuki i eksponatów muzealnych, dary Archiwum Mechanicznego, dary do zbiorów Biblioteki i Ikonografii	760
14. Wprowadzenie do ewidencji księgowej muzealiów, otrzymanych we wcześniejszych latach a wycenionych w bieżącym roku obrotowym	820

Po stronie Ct konta 010 - „Środki trwałe” ujmuje się rozchody i zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Wydanie środków trwałych:	
1) w wartości dotychczas umorzonej oraz w wartości odpisów aktualizacyjnych wynikających z trwałej utraty ich wartości:	
a) do sprzedaży,	
b) wskutek przewłaszczenia (uregulowania zobowiązania),	070
c) do likwidacji,	070
d) jako darowizny nieodpłatnego przekazania, w tym dla jednostki ZHP z odrębną osobowością prawną	070
e) jako zwrotu leasingodawcy;	070
2) w wartości dotychczas nie umorzonej:	070
a) w sytuacji typowej, w tym dla jednostki ZHP z odrębną osobowością prawną	
b) wskutek likwidacji spowodowanej trudnym do przewidzenia zdarzeniem losowym	761
c) wskutek likwidacji, sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania zorganizowanej części jednostki spowodowanych trudnymi do przewidzenia zdarzeniami losowymi;	771
występuje równocześnie potrzeba księgowania równoległego z rozchodem w przypadku sprzedaży lub przewłaszczenia w wartości przejmowanej przez nabywcę:	
a) Dt konto 247, 248,	
b) Ct konto 760 w wartości netto i	
c) Ct konto 222 w kwocie VAT należnego	

2. Przekazanie środka trwałego jako aportu do Spółki:	
a) w wartości dotychczasowego umorzenia,	070
b) w wartości netto (nie umorzony);	761
występuje równocześnie księgowanie równoległe wartości aportu przewidzianej w umowie Spółki przy jego wnoszeniu:	
a) pojedynczych środków trwałych: Dt konto 030 Ct konto 760,	
b) zorganizowanej części majątku: Dt konto 030 Ct konto 247, 248;	
natomiast wartość księgową wnoszonych jako aport aktywów i pasywów ujmujemy: Dt konto 247, 248, Ct konto 010 z pominięciem zapisów na kontach 761 (760); ewentualna różnica powstała na kontach: 247, 248 powinna być przeniesiona na konto 845 do rozliczenia	

1	2
3 Ujęcie ujawnionego niedoboru środka trwałego	
a) w wartości dotychczasowego umorzenia	070
b) w wartości netto (nie umorzony)	240
4. Ujęcie skutków likwidacji środka trwałego wskutek wykonywania nowych budów środków trwałych	080
5. Zwrot środka trwałego jako ulepszenia w obcym obiekcie po całkowitym jego umorzeniu	070
6. Zmniejszenie wartości początkowej środka trwałego w wyniku aktualizacji wyceny	802
7. Przekazanie dowodem MT środków trwałych innej jednostce organizacyjnej osoby prawnej w tym gruntów własnych służącym:	
a) działalności statutowej,	800
b) działalności gospodarczej	801
Przekazanie praw wieczystego użytkowania gruntów innej	
8. jednostce organizacyjnej osoby prawnej	845

Ewidencja szczegółowa do konta 010, prowadzona w pomocniczych księgach rachunkowych (w zbiorach tworzących pomocnicze księgi rachunkowe), powinna umożliwiać w szczególności:

- ustalenie wartości początkowej i wartości netto poszczególnych środków trwałych,
- identyfikację poszczególnych obiektów środków trwałych lub ich grup według miejsc ich użytkowania,
- grupowanie środków trwałych według wymogów sprawozdania finansowego (klasyfikacji rodzajowej),
- poprawne obliczanie odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) wg prawa bilansowego i podatkowego,
- ustalanie różnic z tytułu kolejnych aktualizacji wyceny środków trwałych poczynając od 1 stycznia 1995 roku.

Ewidencja szczegółowa powinna być prowadzona w dwóch równoległych urządzeniach księgowych:

- w księgach inwentarzowych majątku trwałego prowadzonych (w miejscach jego użytkowania),

- na imiennych kartach ewidencyjnych poszczególnych obiektów środków trwałych albo w zbiorach tworzących pomocnicze księgi rachunkowe prowadzone przy użyciu komputerów,
- w odrębnych księgach inwentarzowych albo zbiorach tworzących księgi inwentarzowe składników środków trwałych o niskiej wartości początkowej - jednostkowej do 10 000 zł - ewidencjonowanych w powiązaniu bezpośrednio z odpisami umorzeniowymi (amortyzacyjnymi),

z wyodrębnieniem środków trwałych działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej.

Do konta 010 - „Środki trwałe” powinno się prowadzić ewidencję szczegółową według następujących grup rodzajowych środków trwałych:

010-00 - Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów),

010-01 - Budynki i lokale,

010-02 - Obiekty inżynierii lądowej i wodnej,

010-03 - Kotły i maszyny energetyczne,

010-04 - Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,

010-05 - Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,

010-06 - Urządzenia techniczne,

010-07 - Środki transportu,

010-08 - Narzędzia i przyrządy, ruchomości i wyposażenie,

010-09 - Inwentarz żywy

010-010- Dzieła sztuki i zbiory muzealne

Muzealia

Na podstawie Ustawy z dnia 21 listopada 1997 r. o muzeach (Dz. U. z 2018 r., poz. 720) muzealiami są rzeczy ruchome i nieruchomości stanowiące własność muzeum i wpisane do inwentarza muzealiów. Muzealia stanowią dobro narodowe. Na podstawie Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach (Dz. U. z 2004 r. Nr 202, poz. 2073) muzealia są ewidencjonowane, a dokumentacja ewidencyjna jest zgodna ze stanem faktycznym. Wartość w dniu pozyskania określa Komisja Kwalifikacji i Wyceny przy Muzeum Harcerstwa. Muzealia ujęte są na koncie 010-10 - Dzieła sztuki i zbiory muzealne.

Muzeum Harcerstwa prowadzi ewidencję muzealiów na kontach:

010-10-01 - Zbiory Głównie

zakup i dary dzieł sztuki i eksponatów muzealnych (muzealia);

010-10-02 - Archiwum Mechaniczne (Rozgłośnia Harcerska);

010-10-03 - Zbiory Biblioteki;

010-10-04 - Zbiory - Ikonografia.

KONTO 020 - „WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE”

Konto 020 - „Wartości niematerialne i prawne” służy do ewidencji księgowej, nabytych przez daną Jednostkę ZHP lub przyjętych, według umowy leasingu finansowego, do wykorzystania i użytkowania na własne potrzeby lub do przekazania w najem - praw majątkowych oraz programów komputerowych (z wyłączeniem programów, do których dana Jednostka nie posiada praw majątkowych), nadających się do gospodarczego wykorzystania w przewidywanym okresie dłuższym niż jeden rok a także tych wartości niematerialnych i prawnych, których rozliczanie wymaga dłuższego niż jeden rok okresu.

Konto 020 służy ponadto do ewidencji księgowej wartości niematerialnych i prawnych przyjętych do użytkowania (wykorzystania) według umowy leasingu finansowego, spełniających(ego) ustalenia zawarte w tym względzie w art. 3, ust. 4 ustawy o rachunkowości

oraz do ewidencji księgowej nabytych praw majątkowych lub traktowanych na równi z nimi a w szczególności:

- 1) autorskich praw majątkowych i praw pokrewnych do praw majątkowych,
- 2) praw do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych i zdobniczych oraz licencji a także know-how,
- 3) koncesji,
- 4) programów komputerowych (jako praw do licencji lub majątkowych praw autorskich),
- 5) nabytą (dodatnią) wartość firmy,
- 6) koszty zakończonych sukcesem prac rozwojowych, także wykonanych we własnym zakresie, odnoszących się do nowych lub ulepszonych ściśle określonych produktów lub technologii pod warunkiem, że produkty te będą w najbliższej przyszłości wytwarzane a technologie stosowane, natomiast uzyskane z tego tytułu przychody pokryją wiarygodnie ustalone koszty tych prac.

Tytuły o cechach praw majątkowych, know-how lub koncesji o niskiej wartości jednostkowej nie przekraczającej 10.000 zł będą zaliczane, zgodnie z zasadą istotności i znaczących wartości, bezpośrednio w ciężar kosztów usług lub kosztów amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych. według metod wyceny określonych w załączniku nr 1 do polityki rachunkowości

Po stronie Dt konta 020 - „Wartości niematerialne i prawne” ujmuje się przychody i zwiększenia wartości - wartości niematerialnych i prawnych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Przyjęcie do użytkowania (wykorzystania) wartości niematerialnych i prawnych z zakupów	100, 130, 131, 135, 136, 140, 145, 247, 248
2. Przyjęcie do użytkowania (wykorzystania) wartości niematerialnych i prawnych wg umowy leasingu finansowego	247, 248
3. Ujęcie kosztów zakończonych sukcesem prac rozwojowych, spełniających warunki ustalone w ustawie o rachunkowości	247, 248, konta zespołu 5 lub konto 640 odpowiednio

Po stronie Ct konta 020 - „Wartości niematerialne i prawne” ujmuje się rozchody i zmniejszenia wartości - wartości niematerialnych i prawnych a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Rozchody wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych, spowodowane ich sprzedażą, likwidacją, darowizną (nieodpłatnym przekazaniem):	075
1) w wartości dotychczasowego umorzenia oraz odpisu z tytułu trwałej utraty wartości,	761
2) w wartości netto (nie umorzonej):	771
a) pojedynczych tytułów praw majątkowych,	
b) w ramach sprzedaży, likwidacji lub nieodpłatnego przekazania zorganizowanej części jednostki, spowodowanych zdarzeniami trudnymi do przewidzenia	075 761
2. Przekazanie wartości niematerialnych i prawnych jako aportu do Spółki:	
a) w wartości dotychczasowego umorzenia,	
b) w wartości netto nie umorzonej;	
księgowanie równoległe wartości aportu przewidzianej w	

<p>umowie Spółki przy wnoszeniu:</p> <p>a) pojedynczych tytułów wartości niematerialnych i prawnych: Dt konto 030, Ct konto 760,</p> <p>b) w ramach zorganizowanej części majątku: Dt konto 030, Ct konta: 247, 248;</p> <p>równoległe ujęcie wartości księgowej wnoszonych aktywów i pasywów jako aport: Dt konto 247, 248 Ct konto 020 z pominięciem zapisów na kontach 761 (760); ewentualna różnica powstała na kontach: 247, 248 podlega przeniesieniu na konto 845</p> <p>3. Rozchody wartości niematerialnych i prawnych całkowicie umorzonych, z wygaśniętym prawem użytkowania (wykorzystywania), nieprzydatnych</p>	075
---	-----

Ewidencja szczegółowa do konta 020 - „Wartości niematerialne i prawne”, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej według tytułów wartości niematerialnych i prawnych, stanowiących odrębne prawa majątkowe, w bezpośrednim powiązaniu z odpisami umorzeniowymi (amortyzacyjnymi) wg prawa bilansowego i podatkowego oraz z uwzględnieniem skutków aktualizacji spowodowanej trwałą utratą ich wartości.

Ewidencja szczegółowa powinna być prowadzona według takich samych zasad i w takich samych urządzeniach księgowych, stanowiących pomocniczą księgę rachunkową, (zbiór tworzący księgę rachunkową), jak przy środkach trwałych:

- w księgach inwentarzowych majątku trwałego - w miejscach wykorzystania praw majątkowych,
- na imiennych kartach ewidencyjnych (w zbiorach tworzących pomocnicze księgi rachunkowe) - w księgowości

z wyodrębnieniem wartości niematerialnych i prawnych działalności statutowej, statutowej pomocy publicznej i gospodarczej.

W ewidencji szczegółowej konta 020 powinno się uwzględnić także podział wartości niematerialnych i prawnych według potrzeb sprawozdania finansowego np. wg niżej podanych tytułów:

- 020-01 - Koszty zakończonych prac rozwojowych,
- 020-02 - Oprogramowanie komputerowe,
- 020-03 - Wartość firmy,
- 020-04 - Inne wartości niematerialne i prawne,

Saldo Dt konta 020 - „Wartości niematerialne i prawne” oznacza wartość początkową tych wartości w cenie nabycia, koszcie wytworzenia lub w wartości rynkowej.

KONTO 030 - „DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE”

Konto 030 - „Długoterminowe aktywa finansowe” przeznaczony jest do ewidencji księgowej składników długoterminowych aktywów finansowych stanowiących inwestycje danej jednostki ZHP a w szczególności:

- 1) udziałów i akcji objętych w innych jednostkach w celu wywierania trwałego na nie wpływu (sprawowania nad nimi kontroli, współkontroli lub wywierania znaczącego wpływu),
- 2) akcji i innych długoterminowych papierów wartościowych stanowiących lokaty, nabytych z zamiarem ich wykupu w terminie dłuższym niż jeden rok (w celu uzyskania przychodów w formie odsetek, dywidend i innych pożytków),
- 3) pożyczek długoterminowych (udzielonych),
- 4) innych rodzajów długoterminowych aktywów finansowych.

Wartość udziałów i papierów wartościowych ujmuje się, w księgach rachunkowych, w cenach (po kursie) ich nabycia, natomiast w przypadku trwałej utraty ich wartości, korekty ceny nabycia, ujmuje się na koncie 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe” po stronie Ct.

Nabywane lub powstające w danej jednostce ZHP długoterminowe aktywa finansowe ujmuje się, w księgach rachunkowych, w dniu ich nabycia lub powstania wg ceny nabycia lub zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia i rozliczenia transakcji są nieistotne. W przypadkach uzasadnionych, inne długoterminowe aktywa finansowe (poza udziałami i akcjami w jednostkach kontrolowanych), wykazywane są także w cenach rynkowych; powstała wtedy różnicę pomiędzy wyższą ceną rynkową a niższą ceną nabycia lub zakupu ujmuje się w następujący sposób: Dt konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe”, Ct konto 802 - „Fundusz z aktualizacji wyceny”.

W przypadku powstania trwałej utraty wartości długoterminowego aktywów finansowych, wynikającą z tego powodu różnicę pomiędzy wyższą ceną nabycia a niższą ceną rynkową odpisuje się w koszty finansowe ujmując operację w następujący sposób: Dt konto 751 - „Koszty finansowe”, Ct konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe”.

W przypadku natomiast, gdy dany długoterminowy aktyw finansowy wykazany był uprzednio w cenie rynkowej, wyższej od ceny nabycia lub zakupu, to w celu ujęcia różnicy z tytułu trwałej utraty jego wartości:

- w pierwszej kolejności zmniejsza się odchylenie (różnicę - uprzednie skutki finansowe aktualizacji wyceny in plus) przez ujęcie operacji w następujący sposób:

Dt konto 802 - „Fundusz z aktualizacji wyceny”,

Ct konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe”,

- w drugiej kolejności zmniejsza się aktyw dokonując dalszego obniżenia jego wartości (przewyższającego różnicę cen - skutki finansowe uprzedniej aktualizacji in plus) przez ujęcie operacji w następujący sposób:

Dt konto 751 - „Koszty finansowe”,

Ct konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe”.

W przypadku, gdy natomiast ustaną przyczyny, które spowodowały trwałą utratę wartości długoterminowego aktywów finansowych i następuje podwyższenie jego wartości, to skutki finansowe tego podwyższenia, do wysokości uprzedniego obniżenia, traktuje się jako wzrost jego wartości i ujmuje na kontach w następujący sposób: Dt konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe”, Ct konto 750 - „Przychody finansowe” oraz powyżej kwoty zaliczonej do przychodów finansowych, Ct konto 802 - „Fundusz z aktualizacji wyceny”.

Udziały objęte (wniesione) w innych jednostkach oraz inne długoterminowe aktywa finansowe w walutach obcych ujmuje się, w księgach rachunkowych, po kursie ich zakupu.

W przypadku gdy, na dzień bilansowy, wartość udziałów, akcji i innych długoterminowych aktywów finansowych jest wyższa od wartości obliczonej wynikającej z zastosowanych kursów giełdowych za ostatni okres sprawozdawczy i średniego kursu ustalonego, dla danej waluty obcej, przez NBP na dzień bilansowy, to wynikającą stąd różnicę pomiędzy niższą ich aktualną wartością a wartością wyższą wynikającą z ksiąg rachunkowych ujmuje się na kontach księgi głównej, w następujący sposób: Dt konto 751 - „Koszty finansowe”, Ct konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe”. W ten sam sposób ujmuje się, w księgach rachunkowych, ujemną różnicę z wyceny długoterminowych aktywów finansowych, z tytułu trwałej utraty ich wartości.

Przywrócenie części lub całości uprzednio utraconej wartości składników długoterminowych aktywów finansowych, następujące tylko do ceny ich nabycia lub zakupu, ujmuje się na kontach księgi głównej w następujący sposób: Dt konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe”, Ct konto 750 - „Przychody finansowe”.

W przypadku sprzedaży udziałów i akcji oraz innych długoterminowych aktywów finansowych, które podlegają aktualizacji z tytułu trwałej utraty ich wartości, równowartość odpisu z tytułu tej aktualizacji ujmuje się w następujący sposób: Dt konto 030 -

„Długoterminowe aktywa finansowe”, Ct konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe”.

Udziały w innych jednostkach oraz inne długoterminowe aktywa finansowe wycenia się na dzień bilansowy, według ceny nabycia (objęcia) pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub (w indywidualnych przypadkach) według wartości godziwej; wartość w cenie nabycia można przeszacować do wartości w cenie rynkowej a różnicę odnieść na konta zgodnie

z postanowieniami art. 35, ust. 4 ustawy o rachunkowości.

Po stronie Dt konta 030 - „Długoterminowe aktywa finansowe” ujmuje się przychody i zwiększenia wartości składników długoterminowych aktywów finansowych stanowiących inwestycje a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Objęcie (wniesienie) udziałów lub akcji w innych jednostkach lub podwyższenie ich wartości - w formie pieniężnej	100, 130, 131,135, 136, 140, 247, 248
2. Objęcie (wniesienie) udziałów lub akcji w formie rzeczowej - aportów; wystąpią równocześnie księgowania równoległe przy wnoszeniu udziałów lub akcji w formie aportów: 1) pojedynczych składników aktywów odpowiednio: Dt konto: 701 (711), Ct konta: 500, 510, 600, (620), 670 Dt konto: 741, Ct konta: 310 (340), 330, (343), Dt konto: 751, 761 Ct konta: 030, 140, (079, 150), Dt konto: 761, Ct konta: 010, 070, 020, 075 2) w formie zorganizowanej części majątku: a) wartość nominalną składników aktywów uznaną jako aport: Dt konto 030, Ct konto 247, 248, b) wartość ewidencyjną składników aktywów i pasywów wnoszonych jako aport: Dt konta: 247, 248, Ct i ewentualnie Dt konta: 010, 070, 020, 075, 030, 079, 100, 130, 140, konta zespołu 2, konta: 310, (340), 330, (343), konta zespołu 5, 6, 845, 850, bez zapisów księgowych na kontach zespołu 7; ewentualna różnica powstała na koncie 240 podlega ujęciu na kontach 845 lub 751	700, 710, 740,750, 760
3. Równoległe do operacji wynikających z poz. 2 następuje odpisanie różnicy wartości aportu pomiędzy wyższą kwotą wynikającą z umowy spółki a niższą kwotą wynikającą z ksiąg rachunkowych ujętą na koncie 845 przed 01.01.2001 r. - w momencie sprzedaży udziałów (akcji) lub likwidacji Spółki, którą ujmuje się na następujących kontach: Dt 845, Ct 030	
4. Dokonanie zakupów obcych akcji lub obligacji	100,130,136,248
5. Podwyższenie kapitału zakładowego w Spółce, w której dana Jednostka ZHP jest współwłaścicielem z kapitału zapasowego lub rezerwowego tej Spółki (uwzględniając potrącenie podatku dochodowego zryczałtowanego)	750

6. Dokonanie przekwalifikowania krótkoterminowych aktywów finansowych na długoterminowe	140
7. Naliczenie należnych odsetek od długoterminowych aktywów finansowych pod warunkiem, że odsetki wypłacone zostaną w okresie dłuższym niż 12 m-cy; w przeciwnym przypadku odsetki te stanowiąc będą oddzielny długoterminowy aktyw finansowy	750

Po stronie Ct konta 030 - „Długoterminowe aktywa finansowe ujmuje się rozchody i zmniejszenia wartości długoterminowych aktywów finansowych stanowiących inwestycje a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Wycofanie udziałów z jednostek kontynuujących działalność gospodarczą zgodnie z obowiązującymi przepisami w formie: a) pieniężnej	100, 130, 131, 247,248
b) rzeczowej	010, 020, 310, 247,248
2. Odpisanie równoległe do poz. 1 odpowiedniej kwoty doprowadzającej przed dn. 01.01.2001 wartość księgową aportu do wartości wynikającej z umowy Spółki; równoległe ujęcie ewentualnej różnicy wartości: Dt konto 751, 761 lub Ct konto 750, 760	845
3. Wniesienie składników długoterminowych aktywów finansowych jako aportu do Spółki wraz z rozliczeniem odpisów aktualizujących ich wartość: a) długoterminowych aktywów finansowych	030
b) rozliczonych odpisów aktualizujących ich wartość	751, 761
4. Uzyskanie w wyniku likwidacji Spółki, w której dana jednostka ZHP posiada udziały lub akcje, w formie pieniężnej lub rzeczowej: a) środków pieniężnych	100, 130, 131
b) rzeczowych składników aktywów	010, 310
5. Odpisanie równoległe do poz. 5 odpowiedniej kwoty odpowiadającej przed 01.01.2001 r. wartości księgowej aportu do wartości wynikającej z umowy Spółki; w wartości ewentualnej straty Dt konto 751, 761	845
6. Dokonanie rozchodowania do sprzedaży udziałów, akcji obcych, obligacji, bonów skarbowych itd. albo wykupu przez emitenta; księgowanie równoległe w zakresie ujęcia przychodów ze sprzedaży: Dt konto: 130, Ct konto: 750	751

<p>7. Przekwalifikowanie długoterminowych aktywów finansowych, wycenianych w cenach nabycia z ewentualnym uwzględnieniem trwałej utraty ich wartości - do krótkoterminowych aktywów finansowych, w przypadku, gdy ewidencję księgową krótkoterminowych aktywów finansowych prowadzi się w:</p>	
<p>a) cenach nabycia (zakupu) nie wyższych od cen sprzedaży możliwych do uzyskania na rynku, po ewentualnej korekcie z tytułu trwałej utraty wartości ujętej uprzednio na kontach: Dt konto 079, Ct konto 030, w wartości netto, przenosi się na konto;</p>	140
<p>b) cenach rynkowych po ewentualnej korekcie z tytułu trwałej utraty wartości ujętej uprzednio na kontach: Dt konto 079, Ct konto 030, w wartości netto przenosi się na konto</p>	140

Ewidencja szczegółowa do konta 030, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej, powinna zapewniać ustalenie wartości poszczególnych składników długoterminowych aktywów finansowych według ich rodzajów, wg walut obcych oraz w układzie niezbędnym do sporządzenia sprawozdania finansowego a także z uwzględnieniem podziału tych aktywów na aktywa w jednostkach powiązanych i pozostałych; tego samego rodzaju długoterminowe aktywa finansowe pomimo różnych ich cen można uznać, w ewidencji szczegółowej, za jeden rodzaj lecz wówczas do ich rozchodu należy zastosować zasady odnoszące się i stosowane w podobnym przypadku do rozchodu materiałów, wynikające z postanowień art. 34 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

Ewidencja szczegółowa do konta 030, biorąc powyższe pod uwagę, powinna zapewniać wyodrębnienie co najmniej następujących rodzajów składników długoterminowych aktywów finansowych danej Jednostki ZHP:

- 030-01 - Udziały i akcje,
- 030-02 - Inne papiery wartościowe,
- 030-03 - Pożyczki długoterminowe - udzielone,
- 030-04 - Inne długoterminowe aktywa finansowe,

z wewnętrznym wyodrębnieniem tych aktywów działalności statutowej, statutowej przytku publicznego i gospodarczej oraz w jednostkach kontrolowanych i pozostałych; długoterminowe aktywa finansowe służyły będą w zasadzie działalności gospodarczej, przynosząc z reguły przychody podlegające opodatkowaniu chociaż dochód z nich można będzie przeznaczyć na działalność statutową unikając opodatkowania.

Konto 030 może wykazywać wyłącznie saldo Dt, które oznacza wartość długoterminowych aktywów finansowych w cenie nabycia (zakupu) lub w wartości rynkowej - odpowiednio.

KONTO 040 - „INWESTYCJE W NIERUCHOMOŚCI I PRAWA”

Konto 040 - „Inwestycje w nieruchomości i prawa” przeznaczone jest do ewidencji księgowej składników długoterminowych aktywów stanowiących inwestycje danej Jednostki ZHP w nieruchomości lub prawa majątkowe, które nie są użytkowane przez daną jednostkę ZHP, lecz są posiadane przez nią w celu osiągnięcia tych korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów lub uzyskania przychodów w formie innych pożytków np. z czynszów.

Po stronie Dt konta 040 - „Inwestycje w nieruchomości i prawa” ujmuje się przychody i zwiększenia wartości składników inwestycji w nieruchomości i prawa majątkowe, a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Nabycie nieruchomości i wartości niematerialnych i prawnych jako inwestycji długoterminowych	247,248

Po stronie Ct konta 040 - „Inwestycje w nieruchomości i prawa” ujmuje się rozchody i zmniejszenia wartości składników inwestycji w nieruchomości i prawa majątkowe, a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Rozchodowanie do sprzedaży inwestycji w nieruchomości i wartości niematerialne i prawne:	
a) w wartości dotychczasowych aktualizacji wyceny (in minus)	078
b) w wartości netto	761

Ewidencja szczegółowa do konta 040, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej, powinna zapewniać ustalenie wartości poszczególnych składników inwestycji według ich rodzajów. Ewidencja szczegółowa do konta 040, biorąc powyższe pod uwagę, powinna zapewniać wyodrębnienie co najmniej następujących rodzajów składników stanowiących inwestycje danej jednostki ZHP:

040-01 - Inwestycje w nieruchomości,

040-02 - Inwestycje w wartości niematerialne i prawne,

z wewnętrznym wyodrębnieniem tych aktywów działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej oraz w jednostkach kontrolowanych i pozostałych; długoterminowe aktywa finansowe służyły będą w zasadzie działalności gospodarczej, przynosząc z reguły przychody podlegające opodatkowaniu chociaż dochód z nich można będzie przeznaczyć na działalność statutową.

Konto 040 może wykazywać wyłącznie saldo Dt, które oznacza wartość inwestycji w cenie nabycia (zakupu) lub w wartości rynkowej - odpowiednio.

KONTO 070 - „UMORZENIA I ODPISY AKTUALIZACYJNE ŚRODKÓW TRWAŁYCH”

Konto 070 - „Umorzenia i odpisy aktualizacyjne środków trwałych”, służy do ewidencji księgowej umorzeń środków trwałych w wysokości ich planowej i nieplanowej amortyzacji. Odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) środków trwałych dokonuje się, zgodnie z postanowieniami ustawy o rachunkowości, według ustalonego przez daną Jednostkę ZHP i wprowadzonego do stosowania planu amortyzacyjnego, określającego roczne stawki odpisów od poszczególnych środków trwałych z dalszym ich podziałem na miesiące, kwartały lub inne okresy sprawozdawcze na zasadzie systematycznego rozłożenia wartości początkowej danego środka trwałego na przewidywany okres jego eksploatacji, metodą liniową.

Odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) od środków trwałych o niskiej jednostkowej wartości początkowej do 10.000 zł dokonuje się według metod określonych w załączniku nr 1 do polityki rachunkowości:

- dokonując odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) jednorazowo, przez spisanie całej wartości początkowej w koszty amortyzacji lub w koszty zużycia materiałów, po ujęciu ich w księgach rachunkowych i przekazaniu do użytkowania.

Dopuszcza się korekty odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) ustalone na zasadzie weryfikacji przyjętych do planu amortyzacji okresów użytkowania i innych kryteriów - co powodować będzie zmiany rocznych stawek i kwot odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) w roku dokonywania tych korekt oraz w latach następnych.

Zgodnie z planem amortyzacyjnym, odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych), dokonuje się według metod określonych w załączniku nr 1 do polityki rachunkowości

W przypadkach zmiany techniki produkcji, przeznaczenia do likwidacji, wycofania z użytkowania lub innych przyczyn powodujących trwałą utratę wartości środka trwałego - dokonuje się, w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, odpisu aktualizacyjnego jego wartość.

Odpisy aktualizacyjne wartości początkowej środków trwałych, których wartość została uprzednio zaktualizowana na podstawie odrębnych przepisów zmniejszają odniesione na fundusz z aktualizacji wyceny różnice spowodowane aktualizacją. Ewentualną nadwyżkę odpisu aktualizacyjnego nad różnicami z aktualizacji wyceny zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

Dzieła sztuki, eksponaty muzealne i zbiory archiwum Mechanicznego, Biblioteki, Ikonografii Muzeum Harcerstwa nie tracą wartości użytkowej ani na skutek używania, ani na skutek upływu czasu, dlatego nie dokonuje się od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych.

Po stronie Dt konta 070 - „Umorzenia i odpisy aktualizacyjne środków trwałych” ujmuje się zmniejszenia umorzeń wartości początkowej środków trwałych oraz zmniejszenia odpisów aktualizujących uprzednio ich wartość a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Zmniejszenia umorzeń oraz odpisów aktualizacyjnych wartość początkową środków trwałych sprzedanych, zlikwidowanych, wniesionych jako aport do Spółki, przewłaszczonych, darowanych oraz nieodpłatnie przekazanych w wartości dotychczasowego umorzenia	010
2. Ujęcie (wyksięgowanie) dotychczasowych umorzeń środków trwałych przekazanych w/g dowodu MT innej Jednostce organizacyjnej samobilansującej ZHP działającej wewnątrz osoby prawnej	800, 801
3. Ujęcie (wyksięgowanie) dotychczasowych umorzeń praw wieczystego użytkowania gruntów przekazanych innej Jednostce organizacyjnej samobilansującej ZHP	845
4. Dokonanie korekty odpisu aktualizacyjnego wartości środka trwałego wskutek:	
a) ustania przyczyny trwałej utraty jego wartości w wysokości dotychczasowych odpisów odpowiednio,	760 (770)
b) uprzedniej aktualizacji wyceny środka trwałego na podstawie odrębnych przepisów	802
5. Wyksięgowanie z ewidencji bilansowej całkowicie umorzonych środków trwałych lub ulepszeń w obcych obiektach	010

Po stronie Ct konta 070 - „Umorzenia i odpisy aktualizacyjne środków trwałych” ujmuje się rozliczenia i zwiększenia umorzeń wartości początkowej środków trwałych z tytułu planowej i nieplanowej amortyzacji oraz odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie planowanych odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) środków trwałych	400
2. Ujęcie nieplanowych odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) w przypadku trwałej utraty wartości środka trwałego (przydatności gospodarczej) oraz doprowadzenia wartości księgowej środka trwałego netto do ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania - odpowiednio	761 (771)
3. Zwiększenie umorzeń dotychczasowych wskutek w szczególności aktualizacji wyceny środków trwałych	802
4. Ujęcie dotychczasowych umorzeń środków trwałych w Jednostce organizacyjnej samobilansującej ZHP otrzymanych od innej Jednostki działającej wewnątrz osoby prawnej	800, 801
5. Ujęcie oszacowanych dotychczasowych umorzeń ujawnionych gruntów lub praw wieczystego użytkowania gruntów	761
6. Ujęcie dotychczasowych umorzeń praw wieczystego użytkowania gruntów w Jednostce organizacyjnej samobilansującej ZHP otrzymanych od innej Jednostki	845

Ewidencja szczegółowa do konta 070, prowadzona w bezpośrednim powiązaniu i w tych samych pomocniczych księgach rachunkowych, które służą do ewidencji szczegółowej środków trwałych - według obiektów inwentarzowych lub ich grup o wartości poszczególnego przedmiotu do 10 000 zł oraz wg miejsc ich użytkowania z uwzględnieniem działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej.

Ewidencja ta powinna zapewniać możliwość naliczania odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) i aktualizacyjnych wg okresów sprawozdawczych i rozliczania na miejsca powstawania kosztów a także ustalanie różnic pomiędzy amortyzacją bilansową i podatkową.

W ewidencji szczegółowej konta 070 powinno się uwzględnić wyodrębnienie umorzeń i odpisów aktualizacyjnych według następujących grup rodzajowych środków trwałych:

010-00 - Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów),

010-01 - Budynki i lokale,

010-02 - Obiekty inżynierii lądowej i wodnej,

010-03 - Kotły i maszyny energetyczne,

010-04 - Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,

010-05 - Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,

010-06 - Urządzenia techniczne,

010-07 - Środki transportu,

010-08 - Narzędzia i przyrządy, ruchomości i wyposażenie

010-09 - Inwentarz żywy

010-10 - Dzieła sztuki i zbiory muzealne

Saldo Ct konta 070 oznacza, w ciągu roku obrotowego i na dzień bilansowy, wartość dotychczasowych odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) i aktualizacyjnych użytkowanych w danej Jednostce ZHP środków trwałych.

KONTO 075 - „UMORZENIA I ODPISY AKTUALIZACYJNE WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH”

Konto 075 - „Umorzenia i odpisy aktualizacyjne wartości niematerialnych i prawnych” służy do ewidencji księgowej, umorzeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych w wysokości ich planowej i nieplanowej amortyzacji, oraz odpisów aktualizacyjnych (spowodowanych trwałą utratą ich wartości z tytułu np. zmiany techniki produkcji, wycofania z użytkowania itd.).

Zasady ewidencji księgowej umorzeń (amortyzacji) i dokonywanych odpisów aktualizacyjnych wartości niematerialnych i prawnych podobne są, wg ustawy o rachunkowości, do odnoszących się do środków trwałych (podanych w komentarzu do konta 070 - „Umorzenia i odpisy aktualizacyjne środków trwałych”). Wartości niematerialne i prawne nie podlegały dotychczas aktualizacji ich wyceny.

Po stronie Dt konta 075 - „Umorzenia i odpisy aktualizacyjne wartości niematerialnych i prawnych” ujmuje się zmniejszenia umorzeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych oraz zmniejszenia uprzednich odpisów aktualizacyjnych, które spowodowały trwałą utratę ich wartości, a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Zmniejszenie umorzeń i odpisów aktualizacyjnych wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych sprzedanych, zlikwidowanych, wniesionych jako aporty do Spółki przewłaszczonej, darowanych oraz nieodpłatnie przekazanych w wartości dotychczasowych umorzeń i odpisów aktualizacyjnych	020
2. Dokonanie korekty umorzeń wartości początkowej oraz odpisów aktualizacyjnych wartości niematerialnych i prawnych wskutek ustania przyczyny trwałej utraty ich wartości w wysokości dotychczasowych odpisów - odpowiednio	760 (770)
3. Wyksięgowanie z ewidencji bilansowej, całkowicie umorzonych składników wartości niematerialnych i prawnych, do których uprawnienia danej Jednostki ZHP wygasły lub nieprzydatnych do dalszego wykorzystania	020

Po stronie Ct konta 075 - „Umorzenia i odpisy aktualizacyjne wartości niematerialnych i prawnych” ujmuje się naliczenia i zwiększenia umorzeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych z tytułu planowej i nieplanowej amortyzacji oraz odpisy aktualizacyjne spowodowane trwałą utratą ich wartości a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Ujęcie planowych odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) wartości niematerialnych i prawnych	400

2. Ujęcie nieplanowych odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) lub aktualizacyjnych, w przypadku trwałej utraty wartości - wartości niematerialnych i prawnych (przydatności do gospodarczego ich wykorzystania), oraz ewentualnego doprowadzenia ich wartości księgowej netto do ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania - odpowiednio	761 (771)
--	-----------

Ewidencja szczegółowa do konta 075 powinna być prowadzona w bezpośrednim powiązaniu i w tych samych pomocniczych księgach rachunkowych, które służą do ewidencji szczegółowej wartości niematerialnych i prawnych - według obiektów inwentarzowych lub ich grup o wartości jednostkowej do 10.000 zł oraz wg miejsc ich wykorzystania z uwzględnieniem działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej.

Ewidencja ta powinna zapewniać możliwość naliczania odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) i aktualizacyjnych wg okresów sprawozdawczych i rozliczania ich na miejsca powstawania kosztów a także ustalania różnic pomiędzy amortyzacją bilansową i podatkową.

W ewidencji szczegółowej do konta 075 powinno się dokonać wyodrębnienia umorzeń i odpisów aktualizacyjnych według następujących grup rodzajowych wartości niematerialnych i prawnych, w szczególności ze względu na potrzeby sporządzania sprawozdania finansowego:

- 075-01 - Koszty zakończonych prac rozwojowych,
- 075-02 - Oprogramowanie komputerów,
- 075-03 - Wartość firmy,
- 075-04 - Inne wartości niematerialne i prawne.

Saldo Ct konta 075 oznacza, w ciągu roku obrotowego i na dzień bilansowy, wartość dotychczasowych odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) i aktualizacyjnych wykorzystywanych w danej Jednostce ZHP wartości niematerialnych i prawnych.

KONTO 078 - „ODPISY AKTUALIZACYJNE INWESTYCJI W NIERUCHOMOŚCI I PRAWA”

Konto 078 - „Odpisy aktualizacyjne inwestycji w nieruchomości i prawa” służy, w szczególności do ewidencji księgowej skutków finansowych aktualizacji wartości inwestycji zarówno in plus jak i in minus.

Konto 078 ujmuje w szczególności:

- 1) wszelkie zmniejszenia i zwiększenia wartości inwestycji,
- 2) ewentualne korekty, odrębne dla poszczególnych składników.

Po stronie Dt konta 078 - „Odpisy aktualizacyjne inwestycji w nieruchomości i prawa” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Zwiększenie wartości inwestycji w nieruchomości i prawa majątkowe na podstawie okresowej wyceny	760
2. Zmniejszenie (przeniesienie) dotychczasowych odpisów inwestycji w nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, w momencie ich rozchodowania do sprzedaży, likwidacji lub przekazania w formie darowizny	761

Po stronie Ct konta 078 - „Odpisy aktualizacyjne inwestycji w nieruchomości i prawa” ujmuje się:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Zmniejszenie wartości inwestycji w nieruchomości i prawa majątkowe na podstawie okresowej wyceny	761

Ewidencja szczegółowa do konta 078 powinna być prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej i zapewniać wyodrębnienie w szczególności odpisów aktualizacyjnych inwestycje według ich rodzajów, a w szczególności:

078-01 - Odpisy aktualizacyjne inwestycji w nieruchomości,

078-02 - Odpisy aktualizacyjne inwestycji w wartości niematerialne i prawne z wewnętrznym wyodrębnieniem odpisów aktualizacyjnych inwestycji w jednostkach kontrolowanych i pozostałych - uwzględniając działalność statutową, statutową pożytku publicznego i gospodarczą.

Konto 078 może wykazywać zarówno Dt jak saldo Ct, które oznacza ogólną kwotę korekt wartości początkowej inwestycji danej jednostki ZHP.

KONTO 079 - „ODPISY AKTUALIZACYJNE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE”

Konto 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe” służy, w szczególności do ewidencji księgowej skutków finansowych trwałej utraty wartości. Konto 079 ujmuje w szczególności:

- 1) wszelkie zmniejszenia wartości długoterminowych aktywów finansowych,
- 2) ewentualne korekty, odrębne dla poszczególnych składników, długoterminowych aktywów finansowych,
- 3) różnice pomiędzy niższą ceną nabycia (zakupu) a ceną rynkową długoterminowych aktywów finansowych, jeżeli ich ewidencję księgową prowadzi się w cenach rynkowych.

Po stronie Dt konta 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe” ujmuje się w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Przywrócenie utraconej uprzednio wartości długoterminowych aktywów finansowych z wyjątkiem inwestycji w nieruchomości i prawa majątkowe ujmowanych, po stronie Ct na koncie 760	750
2. Ujęcie korekty ceny nabycia długoterminowych papierów wartościowych w przypadku ich sprzedaży lub innej formy przeniesienia własności z tytułu dokonanego uprzednio odpisu trwałej utraty ich wartości	030
3. Zwiększenie wartości długoterminowych aktywów finansowych do wyższych cen rynkowych od cen ich nabycia (zakupu) w przypadku, gdy ewidencję księgową prowadzi się w tych cenach	802
4. Dokonanie korekty ceny nabycia długoterminowych aktywów finansowych w przypadku przekwalifikowania ich do krótkoterminowych aktywów finansowych w sytuacji, gdy ich	030 030

<p>ewidencję księgową prowadzi się:</p> <p>a) w cenach nabycia (zakupu) nie wyższych od cen rynkowych; księgowanie to powinno być poprzedzone przeniesieniem aktywów finansowych: Ct konto 030, Dt konto 140; jeżeli cena nabycia przekwalifikowanego aktywów finansowych jest wyższa od jego ceny rynkowej i nie nastąpiła trwała utrata jego wartości to różnicę stąd wynikającą ujmuje się w następujący sposób: Dt konto 751, Ct konto 030,</p> <p>b) w cenach rynkowych; przekwalifikowanie aktywów finansowych powinno być poprzedzone jak w operacji 4a ujęciem ewentualnego odpisu z tytułu trwałej utraty jego wartości</p>	
--	--

Po stronie Ct konta 079 - „Odpisy aktualizacyjne długoterminowe aktywa finansowe” ujmuje się w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Zmniejszenie wartości długoterminowych aktywów finansowych z tytułu trwałej utraty ich wartości	751
2. Zmniejszenie wartości długoterminowych aktywów finansowych, ujmowanych w księgach rachunkowych, w cenach rynkowych w przypadku, gdy ceny te są wyższe od cen nabycia (zakupu)	802
3. Sprowadzenie długoterminowych aktywów finansowych, wykazywanych w księgach rachunkowych w cenach rynkowych - przekwalifikowanych do krótkoterminowych aktywów finansowych - do cen nabycia (zakupu) netto	802

Ewidencja szczegółowa do konta 079 powinna być prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej i zapewniać wyodrębnienie w szczególności odpisów aktualizacyjnych długoterminowych aktywów finansowych według ich rodzajów, a w szczególności:

079-01 - Odpisy aktualizacyjne udziałów i akcji,

079-02 - Odpisy aktualizacyjne innych papierów wartościowych,

079-03 - Odpisy aktualizacyjne pożyczek długoterminowych udzielonych,

079-04 - Odpisy aktualizacyjne pozostałe długoterminowe aktywa finansowe,

z wewnętrznym wyodrębnieniem odpisów wg walut obcych oraz odpisów aktualizacyjnych długoterminowych aktywów finansowych w jednostkach kontrolowanych i pozostałych - uwzględniając działalność statutową, statutową pożyczki publicznego i gospodarczą.

Konto 079 powinno wykazywać saldo Ct, które oznacza ogólną kwotę korekt wartości początkowej długoterminowych aktywów finansowych danej Jednostki ZHP.

Konto 079 może też wykazywać saldo Dt w przypadku, gdy ewidencję księgową długoterminowych aktywów finansowych (poza udziałami i akcjami w jednostkach kontrolowanych) prowadzi się w cenach rynkowych.

KONTO 080 - „ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE”

Konto 080 - „Środki trwałe w budowie” służy do ewidencji księgowej kosztów:

- 1) budów środków trwałych realizowanych zarówno siłami własnymi danej Jednostki ZHP jak i obcymi bezpośrednio związanych z realizowaną budową lub montażem danego środka trwałego,
- 2) realizowanych ulepszeń istniejących środków trwałych lub w obcych środkach trwałych, oraz do rozliczenia tych kosztów według uzyskanych efektów.

Środki trwałe w budowie, w momencie ich rozliczania i przekazywania do użytkowania, wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia obejmujących sumę poniesionych przez daną Jednostkę ZHP kosztów budowy, montażu, ulepszenia i przystosowania do użytkowania w okresie od rozpoczęcia budowy (montażu) do dnia przyjęcia do użytkowania lub do dnia bilansowego z uwzględnieniem także:

- 1) podatków: VAT i akcyzowego, jeżeli nie podlegają odliczeniu,
- 2) kosztów obsługi zobowiązań związanych z finansowaniem budowy (montażu) i ujemnych różnic kursowych, pomniejszonych o uzyskane przychody z tego tytułu.

Ulepszenia środków trwałych, według ustawy o rachunkowości, to przebudowa, rozbudowa, w tym także wyposażenie w części składowe i peryferyjne, rekonstrukcja, adaptacja i modernizacja - powodujące, że wartość użytkowa środka trwałego, po zakończeniu ulepszenia, przewyższa uprzednią wartość użytkową z dnia przyjęcia do użytkowania - mierzona okresem użytkowania, zdolnością wytwórczą, jakością uzyskiwanych, dzięki ulepszeniu produktów (usług), kosztami eksploatacji lub innymi efektami. Suma kosztów ulepszenia powinna przekraczać, granicę 10 000 zł pod rygorem zaliczenia ich do kosztów remontów, jeżeli warunek ten nie zostanie spełniony.

Do kosztów budowy (montażu) lub ulepszeń środków trwałych według ich rodzajów zalicza się w szczególności koszty:

- 1) zakupu gruntów,
- 2) przygotowania terenów pod budowę, w tym likwidacji nieruchomości (rozbiórki np. budynków i budowli),
- 3) nieumorzonych części wartości początkowej środka trwałego - spisanej jednorazowo w koszty budowy,
- 4) dokumentacji projektowej,
- 5) robót budowlano - montażowych,
- 6) zakupów maszyn, urządzeń i ich montażu,
- 7) prób montażowych i rozruchu - niezbędnych do doprowadzenia do oddania w użytkowanie środka trwałego, pomniejszonych o cenę sprzedaży netto (często niższą od kosztów wytworzenia) wykonanych w czasie prób produktów zdatnych do gospodarczego wykorzystania,
- 8) VAT nie podlegającego odliczeniu,
- 9) innych podatków i opłat związanych z okresem budowy (montażu),
- 10) obsługi zaciągniętych zobowiązań związanych z budową (montażem) lub ulepszeniem środka trwałego oraz różnic kursowych pomniejszonych o przychody z tego tytułu,
- 11) ubezpieczeń majątkowych i osobowych budowlanych (montowanych) i ulepszanych środków trwałych,
- 12) obcego nadzoru budowlanego,
- 13) założenia zieleni i stref ochronnych na okres wieloletni,
- 14) zakupów maszyn, urządzeń i środków transportu oraz innych środków trwałych nie podlegających montażowi - jeżeli tak ustalono w zakładowym planie kont.

Po stronie Dt konta 080 - „Środki trwałe w budowie” ujmuje się w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2

1. Ujęcie kosztów budowy (montażu) i ulepszeń środków trwałych według faktur VAT, rachunków i innych dowodów księgowych: a) obcych wykonawców (dostawców) b) wykonywanych we własnym zakresie - na podstawie dowodów księgowych wewnętrznych	247, 248 310 (340), 330 (343), 500, 600 (620)
2. Ujęcie kosztów nie przekazanych do montażu lub nie przyjętych do użytkowania maszyn, urządzeń, środków transportu i innych przedmiotów: a) nabytych od obcych dostawców zewnętrznych b) wykonanych we własnym zakresie	247, 248 500, 600 (620)
3. Zarachowanie kosztów obsługi zaciągniętych zobowiązań (odsetek, prowizji) na sfinansowanie budów (montażu) i ulepszeń, środków trwałych oraz różnic kursowych pomniejszonych o przychody z tego tytułu	130, 131, 135, 136, 247, 248

Po stronie Ct konta 080 - „Środki trwałe w budowie” ujmuje się rozchody i zmniejszenia wartości środków trwałych w budowie (ulepszeń) a w szczególności:

Wyszczególnienie i treść zdarzeń (operacji) gospodarczych	Konto przeciwstawne
1	2
1. Przekazanie do użytkowania środków trwałych po zakończeniu budowy (montażu) ulepszenia	010
2. Odpisanie środków trwałych w budowie lub ulepszeń bez zamierzonych efektów gospodarczych lub w których nastąpiła trwała utrata ich wartości	761
3. Zniszczenie środka trwałego w budowie lub powstanie innego zdarzenia losowego powodującego rozchód lub zmniejszenie jego wartości	771
4. Przekazanie nieodpłatne środków trwałych w budowie - odpowiednio	761
5. Wniesienie środka trwałego w budowie jako aportu do Spółki; księgowanie równoległe w wartości aportu przewidzianej w umowie Spółki: Dt konto 030, Ct konto 760	761
6. Wydanie środka trwałego w budowie - jego odbiorcy przy sprzedaży; księgowanie równoległe w wartości sprzedaży netto: Dt konto 247, 248, Ct konto 760	761
7. Przekazanie części wartości środka trwałego w budowie współuczestnikom wspólnej budowy	247, 248
8. Ujęcie uzyskanych odsetek i dodatnich różnic kursowych dotyczących środków trwałych w budowie i ulepszeń	130, 131, 247, 248
9. Przyjęcie do magazynu odzyskanych z budowy (montażu) lub ulepszenia - materiałów	310
10. Przyjęcie do magazynu uzyskanych podczas prób montażowych i rozruchu produktów i półproduktów	600

Ewidencja szczegółowa do konta 080, prowadzona w pomocniczej księdze rachunkowej (zbiorze tworzącym pomocniczą księgę rachunkową), powinna zapewniać w szczególności:

- 1) wyodrębnienie kosztów środków trwałych w budowie i ulepszeń według poszczególnych efektów (zadań, przedsięwzięć) oraz kosztów wspólnych, jeżeli równoległe realizowane są różne zadania - przedsięwzięcia,
- 2) dane liczbowe (wartościowe) do przeprowadzenia kalkulacji ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych środków trwałych w budowie lub ich ulepszeń.

Saldo Dt konta 080 oznacza, zarówno w ciągu roku jak i na dzień bilansowy, poniesione koszty środków trwałych w budowie i ich ulepszeń w realizacji.

KONTA POZABILANSOWE

KONTO 090 - „NISKOCENNE SKŁADNIKI RZECZOWE”

Konto 090 - „Niskocenne składniki rzeczowe” służy do ewidencji pozabilansowej niskocennych składników rzeczowych o wartości od 1 500,01 zł do 10.000 zł, zgodnie z przyjętą zasadą są zaliczane do kosztów zużycia materiałów. Ewidencje prowadzi się w wartości zakupu.

Dopuszcza się możliwość ewidencji niskocennych składników rzeczowych o wartości poniżej 1 500,01 zł.

- Po stronie Dt konta 090 ujmuje się niskocenne składniki rzeczowe w momencie przyjęcia na stan.

Po stronie Ct konta 090 ujmuje się wyksięgowanie wartości początkowej niskocennych składników rzeczowych w momencie ich fizycznej likwidacji np. złomowania, sprzedaży.

Konto 090 funkcjonuje według zapisów jednostronnych - bez korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja szczegółowa do konta 090 powinna być prowadzona w taki sposób, aby pozwalała na identyfikację ilościową i wartościową następujących rodzajów niskocennych składników rzeczowych, a w szczególności:

- 090-01 - Urządzenia i narzędzia warsztatowe i gospodarcze,
- 090-02 - Pomoce programowe i narzędzia kulturalno-oświatowe,
- 090-03 - Meble i urządzenia biurowe,
- 090-04 - Sprzęt noclegowy, obozowy, kwatermistrzowski,
- 090-05 - Pomieszczenia obozowe i kwatermistrzowskie
- 090-06 - Zbiory biblioteczne
- 090-07 - Urządzenia informatyczne, techniczne i elektroniczne

KONTO 091 - „DZIERŻAWIONE ŚRODKI TRWAŁE I INNE OBCE”

Konto 091 - „Dzierżawione środki trwałe i inne obce” służy do ewidencji pozabilansowej obcych środków trwałych, użytkowanych przez daną Jednostkę ZHP na podstawie umowy najmu, dzierżawy, innych umów o podobnym charakterze i innych obcych środków trwałych, jeżeli na podstawie np. odrębnych przepisów środki te stanowią własność wynajmującego, wdzierżawiającego, leasingodawcy i są przez niego amortyzowane (umarzane) lub otrzymane są np. w depozyt.

Po stronie Dt konta 091 ujmuje się wartość początkową dzierżawionych środków trwałych w momencie ich otrzymania w dzierżawę od właściciela albo otrzymane w depozyt.

Po stronie Ct konta 091 ujmuje się natomiast wartość początkową dzierżawionych środków trwałych albo otrzymanych uprzednio w depozyt w momencie zakończenia dzierżawy lub depozytu i zwrotu środka trwałego właścicielowi.

Konto 091 funkcjonuje według zapisów jednostronnych - bez korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja szczegółowa do konta 091 powinna pozwalać na identyfikację ilości i wartości poszczególnych, dzierżawionych i innych obcych środków trwałych według ich właścicieli.

KONTO 092 - „NISKOCENNE WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE”

Konto 092 - „Niskowartościowe wartości niematerialne i prawne” służy do pozabilansowej ewidencji księgowej tych wartości.

Zasady funkcjonowania konta 092 są identyczne jak konta 090 - „Niskocenne składniki rzeczowe”.